

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Toegepaste Psychologie

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In september 2018 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (verder aangeduid als TP-HAN bezocht door een visitatiepanel van NQA. Toegepaste Psychologie is een vierjarige voltijd hbo-programma en wordt verzorgd in Nijmegen. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **voldoende**.

De opleiding TP-HAN heeft een relevant opleidingsprofiel ontwikkeld dat recent in overleg met het werkveld en het lectoraat is geïmplementeerd. De opleiding wil studenten opleiden tot reflectieve toegepaste psychologen die zich richten op het werkveld Arbeid & Gezondheid. De beoogde leerresultaten zijn omschreven in vier eindkwalificaties, die zijn ontleend aan het landelijk opleidingsprofiel. Het panel heeft vastgesteld dat de beoogde leerresultaten voldoen aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelorniveau gesteld worden. Het panel is positief over de gekozen profilering Arbeid en Gezondheid en de wijze waarop opleiding, werkveld en lectoraat gezamenlijk invulling daaraan geven. Het panel stelt vast dat de inhoudelijke profilering zich ontwikkelt, en heeft vertrouwen in de wijze waarop de opleiding werkt aan de verdere invulling van het profiel.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **goed**.

De opleiding TP-HAN heeft haar onderwijsleeromgeving op een doordachte manier vorm gegeven op basis van het HILL-concept¹. Opvallende elementen van het onderwijsprogramma zijn de nadruk op praktijkleren, de kleinschalige organisatie, maatwerk, de focus op zelfsturing en de ontwikkeling van de professionele identiteit van studenten als toekomstige beroepsbeoefenaars. De nadruk in het onderwijsprogramma legt meer accent op kunde dan op kennis, stelt het panel vast. Studenten krijgen een adequate kennisbasis, geënt op de landelijk vastgestelde BoK, passend bij de inhoudelijke profilering. Het panel heeft veel waardering voor de ontwikkeling van gespreksvaardigheden bij studenten, essentieel voor de beroepsuitoefening van toegepaste psychologen. De samenhang van het onderwijsprogramma is gedegen vormgegeven. De ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden is in samenwerking met het lectoraat goed ingebed in het onderwijsprogramma. De aandacht voor internationalisering past bij de toekomstige beroepspraktijk van de studenten. Het panel is zeer positief over de kwaliteit van de docenten en de begeleiding die zij aan studenten geven. Samenvattend vindt het panel dat de opleiding TP-HAN er goed in slaagt om een onderscheidende onderwijsleeromgeving te creëren, die studenten goed in staat stelt zich te ontwikkelen tot beginnende professionals met een goed assortiment aan basisvaardigheden gestoeld op een adequate basiskennis.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **goed**.

De opleiding TP-HAN heeft een helder geformuleerd toetsbeleid, dat is uitgewerkt in een zorgvuldig opgebouwd en gevarieerd toetsprogramma. De opleiding heeft met input van het werkveld en andere partijen toetsmatrijzen en beoordelingsformulieren opgesteld, waardoor de

---

¹ HILL: High Impact Learning that Lasts, zie verder standaard 2

toetsen goed aansluiten bij wat in de toekomstige beroepspraktijk van studenten wordt verwacht. Ook de toetsvormen, waaronder veel performance assessments, passen goed bij het onderwijsprogramma. Alle beoogde leerresultaten worden afdoende door het toetsprogramma afgedekt. Een toetscommissie bewaakt de kwaliteit van de toetsen en de beoordelingsformulieren. Met kalibreersessies en de toepassing van het vierogenprincipe is de betrouwbaarheid van de beoordeling gewaarborgd. Studenten voelen zich goed voorbereid op de toetsing. De toetsdeskundigheid van docenten en coördinatoren is op goed orde. De toets- en examencommissie vervult een actieve rol bij de borging van de toetskwaliteit. Het eindniveau van de opleiding wordt mede geborgd door structureel een externe toezichthouder van een andere TP-opleiding een aantal afstudeersessies te laten bijwonen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **voldoende**.

Studenten tonen de realisatie van beoogde leerresultaten aan met een performance assessment in jaar 3, een profileringspresentatie in jaar 3, een beroepsproduct gericht op praktijkverbetering, inclusief een onderzoeksverslag dat daaraan ten grondslag ligt in jaar 4, en tot slot een plan van aanpak en een assessment gericht op een kritische beroepssituatie. Het panel heeft een steekproef van vijftien voorstellen voor praktijkverbeteringen bestudeerd en daarnaast assessments bekeken. Het panel heeft van de steekproef van vijftien eindwerken de voldoende beoordeling kunnen onderschrijven. Het panel is positief over de gespreksvaardigheden waarover afstuderende studenten aantoonbaar beschikken. De voorstellen tot praktijkverbeteringen ogen gedegen en zijn hbo-bachelorwaardig. Er is ontwikkeling mogelijk in de kritische reflectie van afstuderende studenten op gemaakte keuzes. Ook is er ruimte voor meer creativiteit en innovatie in de praktijkopdrachten. Het panel realiseert zich daarbij dat het eindwerken heeft bestudeerd van studenten die nog niet het nieuwe curriculum hebben doorlopen.

Alumni kunnen goed hun weg vinden op de arbeidsmarkt. Het werkveld is positief over de vaardigheden en de proactieve houding van afgestudeerde TP'ers van de HAN.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding	9
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	26
Eindoordeel over de opleiding	29
Aanbevelingen	31
Bijlagen	33
Bijlage 1 Bezoekprogramma	34
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	39

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Toegepaste psychologie van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (verder aangeduid als TP-HAN). Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van HAN en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2018 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 25 september 2018. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof. dr. F.R.H. Zijlstra (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw drs. G.M. Geersing (domeindeskundige)

Mevrouw drs. S.J.G. Willers (domeindeskundige)

Mevrouw L. Khani (studentlid)

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters. De voorzitters van de betrokken deelpanels hebben onderling contact gehad over de voortgang van de visitaties.

Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatierapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2017*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, januari 2019

Panelvoorzitter

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

De heer prof.dr. F.R.H. Zijlstra

Lead-auditor

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized initial 'C' followed by 'M.F.' and a long horizontal stroke.

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC

Schets van de opleiding

De opleiding Toegepaste Psychologie aan de HAN (verder TP-HAN) maakt deel uit van het Instituut voor Vaktherapeutische en Psychologische Studies (IVPS) van de faculteit Gezondheid Gedrag en Maatschappij (GGM) van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).

TP-HAN heeft in de afgelopen jaren een nieuw didactisch concept en curriculumontwerp ontwikkeld. Daarbij heeft zij zich goed georiënteerd op de arbeidsmarkt voor toegepaste psychologen in nauwe samenspraak met werkveld en het lectoraat Arbeid en Gezondheid. Gekozen is voor een inhoudelijke focus op Arbeid en Gezondheid en een didactisch concept gericht op de ontwikkeling van het zelfsturend vermogen van studenten.

Doel van de opleiding is dan ook om studenten op te leiden tot vakbekwame professionals, die handelen als reflectieve toegepaste psychologen: *professionals die in de Arbeid & Gezondheidspraktijk in staat zijn om zich binnen hun vakgebied continu en professioneel te blijven ontwikkelen*. Afgestudeerden toegepaste psychologen kunnen na afloop van de opleiding aan de slag in verschillende beroepsrollen zoals assessor, preventiemedewerker, coach of trainer aan de slag.

Het onderwijsprogramma en het toetsprogramma zijn gericht op de ontwikkeling van beroepsbekwame beginnende professionals met een zelfsturende en kritisch-reflectieve houding. Het onderwijsprogramma is opgebouwd rond toekomstige beroepstaken in het werkveld Arbeid en Gezondheid: (1) psychologische begeleiding en coaching, (2) preventie en interventieontwerp; (3) assessment en talentontwikkeling en (4) trainen. Vanaf het eerste semester werken studenten met authentieke beroepsopdrachten. Het didactisch concept is gericht op de ontwikkeling van de gewenste zelfsturende houding (zie verder standaard 2).

Het herijkte curriculum is ingevoerd in 2016-2017. In dat jaar zijn eerst zijn de propedeuse en het derde studiejaar doorgevoerd. In 2017-2018 is jaar 2 gewijzigd. Het laatste jaar van de opleiding heeft geen wijzigingen hoeven ondergaan. Wel is de focus van onderzoek ten behoeve van een voorstel tot praktijkverbetering verschoven naar Arbeid en Gezondheid.

In totaal studeren circa 450 studenten aan de opleiding. De opleiding kent een numerus fixus. Afgelopen jaar (september 2018) zijn 184 studenten de opleiding ingestroomd. Het docententeam is opgedeeld in twee deelteams die ieder de helft van een cohort bedienen. In totaal werken 28 docenten op de opleiding (21,1 fte). De opleiding heeft een eigen studievereniging. Daarnaast is er een studentenbedrijf actief (LevelUp), waarbinnen studenten opdrachten uitvoeren voor het bedrijfsleven om zo meer ervaring op te doen.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het panel vindt dat de opleiding TP-HAN een relevant opleidingsprofiel heeft ontwikkeld door zich te richten op het werkveld Arbeid & Gezondheid. Het niveau waarop de opleiding haar beoogde leerresultaten heeft geformuleerd is ontleend aan het landelijk vastgesteld opleidingsprofiel van Landelijke Opleidingsoverleg Toegepaste Psychologen en voldoet aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelorprofiel gesteld worden.

Het panel is positief over de gekozen profilering. Het panel stelt vast dat deze nog in ontwikkeling is en kansen biedt voor zowel verbreding (naar bijvoorbeeld HRM en de actualiteit en ontwikkelingen in organisaties en op de arbeidsmarkt) als verdieping (in bijvoorbeeld talentontwikkeling). Veel waardering heeft het panel voor de samenwerking tussen opleiding, werkveld en het lectoraat Arbeid en Gezondheid. Deze samenwerking is positief voor de doorontwikkeling van de inhoudelijke profilering en de invulling van het onderwijsprogramma.

Onderbouwing

Beoogde leerresultaten

In het landelijke opleidingsprofiel uit 2018 definieert het Landelijk Opleidingsoverleg Toegepaste Psychologen toegepaste psychologen als experts op het gebied van onderzoeken, evalueren en beïnvloeden van gedrag van (groepen) mensen in hun sociale context. TP-HAN richt zich daarbij vooral op het domein Arbeid en Gezondheid.

TP-HAN heeft haar beoogde leerresultaten op basis van het landelijk opleidingsprofiel geformuleerd. Binnen dit profiel staan vier eindkwalificaties centraal: het beoordelen van gedrag en het beïnvloeden van gedrag, praktijkgericht onderzoeken en professioneel werken (zie tabel op de volgende bladzijde). Ook is een landelijke kennisbasis (Body of Knowledge=BoK) afgesproken, waaraan alle opleidingen moeten voldoen) (zie verder standaard 2).

Op een aantal punten vult TP-HAN de eindkwalificaties breder in dan gevraagd in het landelijk opleidingsprofiel. Dat geldt voor het beoordelen van gedrag, door daarbij bijvoorbeeld ook aspecten als in kaart brengen van vraagstukken rond Arbeid en Gezondheid te benoemen. TP-HAN heeft verder praktijkgericht onderzoek uitgewerkt door meer de relevantie van de beroepspraktijk te benoemen. In de opvatting van de opleiding beoordeelt een toegepast psycholoog gedrag aan de hand van bestaand of eigen onderzoek en draagt hij met bestaand of eigen onderzoek bij aan het beïnvloeden van gedrag.

Het panel kan zich vinden in de invulling van de competenties zoals die door TP-HAN is toegepast en vindt deze goed passen bij gekozen profilering op Arbeid en Gezondheid. Ook de

keuze om studenten op te leiden in praktijkgericht onderzoek vindt het panel passend bij wat van toekomstige hbo-professionals op dit werkterrein gevraagd wordt.

Tabel eindkwalificaties

Competentie 1: Beoordelen van gedrag
Het zelfstandig en op methodische wijze informatie verzamelen, en daarmee tot een oordeel komen over gedrag. Het doel hiervan is te komen tot een probleemanalyse van een individu of groep. Het signaleren, inventariseren, analyseren en interpreteren van gegevens in relatie tot gedragsvraagstukken van individuen en groepen in de samenleving. Het daarbij kunnen toepassen van de volgende methoden: observatie, psychodiagnostische gespreksvoering, psychodiagnostisch onderzoek en assessment met behulp van gestandaardiseerde en gevalideerde methoden en instrumenten en dossieronderzoek.
Competentie 2: Beïnvloeden van gedrag
Het op basis van een analyse van een vraag of ontwikkelbehoefte ontwerpen en uitvoeren van, op psychologische kennis gebaseerde, gedragsinterventies en/of advies. Daarbij staat de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van de cliënt voorop. Een interventie kan bestaan uit een psychologische (geprotocolleerde) begeleiding of (e)-coaching, training, voorlichting. Interventies kunnen zijn gericht zijn op het bevorderen van een gedragsverandering bij volwassenen.
Competentie 3: Praktijkgericht onderzoeken
Het, op basis van een psychologisch praktijkprobleem/vraagstuk, op systematische en methodologisch verantwoorde wijze kwalitatief en/of kwantitatief onderzoek verrichten: het uitvoeren van een probleemanalyse en op basis daarvan formuleren van een onderzoeksvraag, het maken van een onderzoeksopzet, het doen van literatuuronderzoek, het verzamelen en analyseren van gegevens en op basis daarvan trekken van een conclusie. Het doel hiervan is aanbevelingen doen voor de praktijk.
Competentie 4: Professioneel werken
Het binnen en buiten de eigen arbeidsorganisatie constructief, sensitief, empathisch, kritisch en respectvol samenwerken met deskundigen van verschillende disciplines en verschillende niveaus, zowel in nationaal als internationaal verband. Het profileren van een eigen professionele positie op de arbeidsmarkt (ondernemerschap). Het opbouwen en onderhouden van een netwerk en het proactief inspelen op ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Het reflecteren op het eigen handelen en dit refereren aan waarden en normen en de visie op het beroep. Bewust zijn van eigen valkuilen en kwaliteiten en deze kunnen inzetten en verbeteren. Het handelen volgens beroeps specifieke ethische codes, reglementen en gedragsregels. Het herkennen van beroepsethische dilemma's en in samenspraak met anderen komen tot oplossingen hiervoor.

Borging hbo-bachelorniveau

Het panel vindt dat de opleiding helder heeft aangetoond dat haar beoogde leerresultaten voldoen aan de eisen die nationaal en internationaal aan het hbo-bachelorniveau kunnen worden gesteld.

TP-HAN heeft haar eindkwalificaties in een document helder gerelateerd aan de Dublin Descriptoren en NLQF 6 niveau. Ook heeft de opleiding de eindkwalificaties vergeleken met de eindkwalificaties van de drie Vlaamse collega-opleidingen en stelt vast dat er sprake is van overlap. Tot slot stelt de opleiding in het ZER vast dat de BOK voldoet aan wat internationaal gebruikelijk is voor een toegepaste psychologie opleiding. De BOK is mede gebaseerd op internationale handboeken als Guidance for Undergraduate and Conversion Psychology Programmes van The British Psychological Society.

Profiel opleiding

Er zijn zes bekostigde opleidingen Toegepaste Psychologie in Nederland, die samenwerken in een landelijk opleidingsoverleg. Naast overeenkomsten onderscheiden de opleidingen zich van elkaar in profiel. TP-HAN onderscheidt zich van andere opleidingen door de focus op Arbeid en Gezondheid en de wijze waarop zij haar studenten opleidt tot zelfstandige professionals (zie verder standaard 2).

In de visie van TP-HAN dienen afgestudeerde toegepaste psychologen in staat te zijn om gedrag te beoordelen waarbij een theoretische raamwerk als vertrekpunt geldt, te beïnvloeden ten gunste van gezond/productief worden, gezond/productief blijven (o.a. leefstijl) of excelleren (talentontwikkeling van werkende mensen (zie afbeelding) (ZER, 2018).

De keuze voor de focus op Arbeid en Gezondheid is voortgekomen uit een oriëntatie op de arbeidsmarkt in 2013. Daarbij heeft de opleiding samengewerkt met de werkveldadviesraad en het lectoraat Arbeid en Gezondheid. Uit het onderzoek bleek dat de arbeidskansen voor toegepaste psychologen in het domein Arbeid & Gezondheid het meest kansrijk zijn. In de toekomst ziet de opleiding toegevoegde waarde voor toegepaste psychologen in dit domein.

Het panel onderschrijft de keuze voor Arbeid en Gezondheid als toekomstig werkveld voor toegepaste psychologen en vindt deze passend bij de ontwikkelingen in de samenleving. De lijn die de opleiding is in geslagen is veel belovend. De eerste aanzetten in de samenwerking met de opleiding HR en de daaruit voortvloeiende verbreding van de opleiding naar HR-gerelateerde onderwerpen zijn zichtbaar in de profilering en in de onderwijseenheden. Het panel is daar positief over en ziet mogelijkheden om deze ontwikkeling verder door te zetten en een aantal onderwerpen behorend bij de inhoudelijke profilering verder uit te diepen dan nu het geval is. Een voorbeeld daarvan is talentontwikkeling, waarin meer aandacht kan worden besteed aan (actuele) theorieën en methodes over talent, sterke punten en de ontwikkeling hiervan. Ook het vakgebied van de Ergonomie sluit goed aan op de gekozen profilering.

Om meer invulling te geven aan de gekozen profilering heeft de opleiding de ambitie om samen met het lectoraat Arbeid en Gezondheid een academie te vormen met de werktitel ARBO en HRM (ZER 2018). Binnen die academie wil de opleiding de samenwerking met externe partijen intensiveren op het gebied van duurzame inzetbaarheid en arbeidsparticipatie. Ook wil de opleiding meer technologie en ICT in het onderwijs aan bod laten komen. Daarvoor wil de opleiding ook de huidige goede samenwerking met de lectoraten verder versterken. Het panel vindt dit waardevolle ontwikkelingen en ziet hierin aanwijzingen om de huidige profilering verder te versterken. Het panel heeft er dan ook alle vertrouwen in dat de opleiding daarin zal slagen.

De samenwerking met het werkveld is intensief. De werkveldadviesraad is recent omgevormd en bestaat nu uit vertegenwoordigers vanuit verschillende subdomeinen afgestemd op beroepstaken zoals psychologische begeleiding en coaching, preventie, assessment en talentontwikkeling en trainen. Het werkveld is verder bij de opleiding betrokken via stageplaatsen, afstudeeropdrachten en gastcolleges. Ook het lectoraat Arbeid en Gezondheid is nauw betrokken bij de opleiding, zowel in de keuze voor de profilering als in de uitwerking van het onderwijsprogramma. Diverse docenten en studenten participeren in het onderzoeksprogramma van het lectoraat. Het lectoraat is vertegenwoordigd in de curriculumcommissie en draagt bij aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden van studenten. Alle drie aan het lectoraat verbonden lectoren verzorgen colleges aan studenten en begeleidt afstudeeronderzoeken. Waar mogelijk vindt er verbinding plaats tussen onderwijs, onderzoek en werkveld, zoals in de samenwerking met het bedrijf Volker Wessels. Het panel vindt de samenwerking tussen opleiding, werkveld en lectoraat positief voor zowel de doorontwikkeling van de inhoudelijke profilering en de invulling van het onderwijsprogramma.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel komt tot het oordeel goed, vanwege het onderscheidende didactische concept en het effect daarvan op het zelfsturend vermogen van studenten. Ook de sterke focus op gespreksvaardigheden, onderzoeksvaardigheden en de ontwikkeling van de professionele identiteit van studenten vindt het panel systematisch bovengemiddeld van niveau. Positief is verder de kleinschaligheid, die de opleiding bewust nastreeft in haar contacten met studenten. Het panel heeft veel waardering voor de kwaliteit van het docententeam en de begeleiding die docenten aan studenten geven. Samenvattend vindt het panel dat de opleiding TP-HAN er goed in slaagt om een stimulerende onderwijsleeromgeving te creëren, die studenten op een gedegen wijze in staat stelt zich te ontwikkelen tot beginnende professionals met een stevig ontwikkeld assortiment aan basisvaardigheden gestoeld op een adequate basiskennis.

Onderbouwing

Opzet programma

Het curriculum TP-HAN is opgebouwd in onderwijseenheden die onderscheid maken in vier beroepstaken. In de eerste twee jaren maken studenten zich de daarbij behorende kennis en vaardigheden eigen. In het hele derde jaar lopen studenten stage (praktijkleren). In het vierde jaar volgen studenten een relevante minor en realiseren zij een praktijkverbetering. Zowel het praktijkleren uit het derde jaar als de praktijkverbetering in het vierde jaar staan in het teken van specialiseren en richten zich op een van de vier beroepstaken uit de eerste twee jaar van het curriculum.

jaar	Semester 1	Semester 2
Propedeuse	Psychologische begeleiding en coaching	Preventie en interventieontwerp
Jaar 2	Assessment en talentontwikkeling	Trainen
Jaar 3	Praktijkleren deel A (beroepsproduct)	Praktijkleren deel B (performance en profilering)
Jaar 4	Minor	Praktijkverbetering en Kritische beroepssituatie

Elke beroepstaak duurt één semester en kent meerdere opdrachten. In het eerste semester van de propedeuse maken studenten een plan van aanpak voor een cliënt voor loopbaanontwikkeling. In het tweede semester van het eerste jaar schrijven studenten een psychologisch adviesrapport voor een organisatie op basis van testresultaten en literatuur over duurzame inzetbaarheid. Studenten leren hoe zij een interventie kunnen ontwerpen en presenteren aan de opdrachtgever.

In het tweede jaar leren studenten om op basis van testen, gedragsobservaties en interviews tot een afgewogen oordeel over de kwaliteiten/competenties van een kandidaat te komen. Het

laatste semester van het tweede jaar staat in het teken van het ontwikkelen van een trainingsprogramma.

De opdrachten komen uit de beroepspraktijk. Studenten verwerven al in semester 2 van de propedeuse een echte opdrachtgever om daar een opdracht gericht op preventie uit te voeren en komen zo al snel in aanraking met acquisitievaardigheden.

Het panel heeft vindt de opzet van het curriculum gedegen. Veel waardering heeft het panel voor het praktijkleren rond de verschillende beroepstaken, dat in dit curriculum de kapstok vormt voor de verwerving van competenties. De onderwijseenheden die studenten volgen zijn met veel aandacht zorgvuldig opgebouwd in kennis en vaardigheden. Het panel stelt vast dat alle beoogde leerresultaten goed aan bod komen in het onderwijsprogramma.

Inhoud programma

Kennis

De kennis die studenten verwerven in de opleiding is gebaseerd op de Landelijke BoK. In de propedeuse wordt de algemene BoK afgerond. In de eerste twee semesters komen vakken basiskennis psychologie aan bod, zoals psychopathologie en behandeling, ontwikkelingspsychologie, intelligentie en bewustzijn, zintuigen en perceptie. Studenten verwerven de kennisvakken die passen bij de beroepstaken die in specifieke onderwijseenheden centraal staan. In semester 2 van het eerste jaar bijvoorbeeld leren studenten vakken als Sensatie en perceptie, die nodig zijn om een online interventie te ontwerpen. In het tweede jaar is de kennis meer gericht op het domein Arbeid en Gezondheid. Daarbij komen onderwerpen als a brain healthy lifestyle, sociale psychologie en cultuur en diversiteit aan de orde. Het panel geeft de opleiding de overweging mee om de kennis gericht op dit domein uit te breiden met kennis over klassieke A&O onderwerpen als taak- en functieontwerp om zo de focus op Arbeid en Gezondheid te verbreden (zie standaard 1).

Het panel begrijpt de keuze voor kennisvakken die de opleiding heeft gemaakt. De nadruk ligt daarbij op de toepassing van psychologie en minder op de theoretische basis an sich. Het panel vindt de keuze om meer te focussen op de toepasbaarheid van theoriën, in overeenstemming met de oriëntatie van de opleiding. Of zoals een doorstuderende alumnus het verwoordde in een van de gesprekken: "hier is de opleiding gericht op hoe je met mensen omgaat en minder op wat er in de mensen omgaat". De geboden kennis sluit daar op aan. Het panel vindt de kennis die studenten als onderdeel van de onderwijseenheden wordt aangeboden op niveau en passend bij de huidige profilering die de opleiding gekozen heeft.

Studenten hebben de mogelijkheid om meer kennis te verwerven dan de verplicht gestelde literatuurlijst. De opleiding heeft een online toolbox beschikbaar voor studenten waarin kennis van methodieken en vakliteratuur beschikbaar is. Ook krijgen studenten meer kennis aangeboden op themadagen, zodat zij in staat zijn om zich een beeld te vormen van ontwikkelingen in het vakgebied en de verschillende perspectieven die daarbij mogelijk zijn. Het panel is daar positief over.

Beroepsvaardigheden

Sterk punt van deze opleiding is de aandacht die zij besteedt aan de ontwikkeling van beroepsvaardigheden. Binnen de onderwijseenheden leren studenten vaardigheden als gesprekstechnieken, E-coachen, presenteren, rapporteren, het gebruik van testen en trainingsvaardigheden.

Het panel is vooral positief over de uitgebreide aandacht die de opleiding vanaf het allereerste begin van de studie besteedt aan de ontwikkeling van gespreksvaardigheden. Luisteren, observeren, registreren, doorvragen en samenvatten zijn technieken waarin studenten vanaf de eerste dag van de opleiding in aanraking komen. Daarbij komen verschillende methodieken en interventies aan bod, zoals oplossingsgericht coachen, cognitieve gedragstherapie, motiverende gespreksvoering, criterium gerichte interviewtechnieken enzovoorts. Het panel ziet dat studenten vooral gebruik maken van oplossingsgericht coachen en cognitieve gedragstherapie bij het afstuderen (zie standaard 4). Uit navraag blijkt dat op themadagen, workshops en gastcolleges verschillende vaardigheden en interventies aan bod komen. In stageopdrachten besteedt de opleiding aandacht aan overwegingen voor de keuze om tot een methodiek te komen. Het panel waardeert het dat de opleiding meerdere interventies aanbiedt en daarop stuurt en zou dit graag steviger in de eindwerken terug willen zien (zie standaard 4).

Positief is het panel tevens over de groeiende aandacht die de opleiding besteedt aan de taalvaardigheid van studenten. De opleiding heeft op aangeven van signalen van studenten meer aandacht gegeven aan de ontwikkeling van schriftelijke taalvaardigheden in jaar 1 en 2 van de opleiding. De ontwikkeling van deze vaardigheden maken sinds de introductie van het nieuwe curriculum integraal onderdeel uit van de onderwijseenheden.

Onderzoeksvaardigheden

Het panel vindt dat de opleiding op een bewuste manier invulling heeft gegeven aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden, gekoppeld aan het ontwikkelen van beroepsproducten en het werken in de praktijk. De onderzoekslijn maakt integraal deel uit van het onderwijsprogramma. De opleiding biedt onderzoeksvaardigheden aan in samenhang met de competenties beoordelen en beïnvloeden om daarmee het onderzoeksmatig handelen van een toegepast psycholoog te benadrukken.

In het eerste semester beginnen studenten met een probleemanalyse en leren deze op een systematische en onderbouwde wijze uit te voeren. In de periode daarop leren studenten middels verzamelen van gegevens meer zicht te krijgen op het vraagstuk en een advies te formuleren. In de daaropvolgende onderwijseenheden komen verschillende vormen van onderzoek, zowel kwalitatief als kwantitatief aan bod. Ook leren studenten adequate onderzoeksmethoden te kiezen of te ontwerpen passend bij het te meten gedrag.

In jaar vier eindigt de student zijn opleiding door een onderzoeksverslag op te leveren in combinatie met een beroepsproduct en een implementatieplan.

Het panel vindt deze onderzoekslijn goed vormgegeven. Positief is het panel tevens over de rol die het lectoraat speelt in het doceren van onderzoeksvaardigheden. Docenten en studenten participeren in de onderzoeken van het lectoraat.

Internationalisering

Internationalisering is bij TP-HAN vooral internationalisering@home. De opleiding biedt in de BoK vakken aan die gerelateerd zijn aan crossculturele psychologie, cultuur en diversiteit. Ieder jaar organiseert de HAN een international week: een week waarin studenten deelnemen aan lezingen en workshops, waarmee zij kunnen ervaren wat het is om in een internationale context te werken. Daarnaast kunnen studenten een minor of een deel van hun stage in het buitenland volgen. Er zijn contacten met hogescholen in Europa, waaronder Sevilla, en contacten met hogescholen onder meer in Zuid-Afrika waar studenten een minor kunnen volgen. Circa vijf procent van de studenten loopt stage in het buitenland en circa vijf procent volgt een minor in het buitenland.

Het panel vindt dat de opleiding het aspect Internationalisering passend heeft ingevuld voor de toekomstige beroepspraktijk, waarin afgestudeerden te werk gaan.

Reflectieve vaardigheden

Het panel vindt dat de opleiding veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van reflectieve vaardigheden. In de onderwijseenheden, bij studentbegeleiding, intervisie en supervisie werken studenten door middel van reflectie aan de ontwikkeling van hun persoonlijke professionele identiteit. Studenten wordt geleerd om actief feedback te vragen van medestudenten en van werkveldbegeleiders om zich verder te ontwikkelen. Werkveld, studenten en docenten vinden deze aandacht voor de persoonlijke professionele ontwikkeling essentieel voor toegepaste psychologen. Het panel is het daarmee eens.

Het panel ziet mogelijkheden om deze reflectieve vaardigheden toe te passen op een breder terrein dan alleen de persoonlijke ontwikkeling.

Door de nadruk op (zelf)reflectieve vaardigheden is de opleiding enerzijds heel toepassings- en vaardigheidsgericht en dit draagt bij aan de professionaliteit en effectiviteit van de studenten in de werkpraktijk. De nadruk op toepassing kan echter ook ten koste gaan van het inhoudelijke kritisch redeneren op een meer overstijgend niveau en de creativiteit en 'ruimte in het hoofd' die nodig is om een goede inschatting te maken van de situatie en context en daarbij passende interventie, methode of aanpak. Kortom het reflecteren op de rol van de TP' er als beroepsbeoefenaar. Hiervoor is het nodig om vanuit verschillende gezichtspunten (mensbeelden, theorieën) en methodisch naar situaties te kijken en kritisch te evalueren wat het beste aansluit, voordat tot toepassing wordt over gegaan. Mogelijk biedt meer reflectie op dit overstijgende niveau studenten ook aanknopingspunten voor meer creativiteit en innovatie in de praktijkopdrachten en beroepsproducten (zie verder standaard 4).

Vormgeving van het programma

Didactisch concept: HILL (High Impact Learning that Lasts)

Het panel vindt dat TP-HAN haar opleidingsprogramma heeft opgebouwd volgens een onderscheidend didactisch concept. De opleiding werkt volgens het HILL concept van Dochy en Hermans. HILL betekent dat studenten aan de hand van authentieke opdrachten ontleend aan of in het werkveld competenties ontwikkelen, zodat zij de relevantie ervaren van hetgeen zij leren (ZER 2018).

De nadruk bij het HILL concept ligt in het stellen en laten stellen van vragen door studenten in de context van hun eigen leerroute (ZER, 2018). Het aantal contacturen is beperkt tot circa 16 uur per week met lessen en trainingen. Daarvoor is een aanwezigheidsplicht vastgesteld variërend van 80 tot 100 procent. De overige dagen zijn bedoeld voor zelfstudie en het uitvoeren van opdrachten. Studenten zijn vrij om eigen keuzes te maken in de manier waarop zij de opdrachten uitwerken. De opleiding wil daarmee de zelfsturing van studenten stimuleren.

Het panel herkent het HILL concept in de sterke praktijkgerichtheid van de opleiding en vindt dit een sterk punt van de opleiding.

Deze praktijkgerichtheid komt tot uiting in de lange stageperiode en in de beroepstaken die centraal staan in de onderwijseenheden. In het eerste jaar werken studenten vooral op de opleiding zelf en oriënteren zij zich op het toekomstig werkveld door een werkveldoriëntatie en een eerste opdracht in de praktijk Preventie en Interventieontwerp . In jaar 2 werken studenten groepsgewijs aan opdrachten uit de praktijk onder begeleiding van docenten. Studenten zorgen

zelf voor de verwerving van de opdrachten. In jaar 3 en 4 werken studenten voor externe opdrachtgevers in de praktijk (opleidingsstatuut 2017-2018).

Studenten geven aan te moeten wennen aan de wijze waarop het onderwijs is vormgegeven, vooral in de propedeuse. Door de nadruk op zelfsturing voelen zij zich nog wel eens “in het diepe gegooid” en hebben moeite om een weg te vinden om tot een goede afronding van opdrachten te komen. Dit leidt echter niet tot een opvallend aantal studenten dat in het eerste jaar afhaakt. Uit navraag blijkt de uitval onder propedeusestudenten beperkt te zijn tot 11 procent.

Alumni en werkveld zien grote voordelen in het leren volgens het HILL-concept. Studenten weten uiteindelijk goed hun weg te vinden en leren de goede vragen te stellen om tot een oplossing te komen. Daarin worden ze uiteraard bijgestaan door coachende docenten, die studenten stimuleren om zelf op onderzoek te gaan.

De opleiding houdt goed in de gaten of haar onderwijsprogramma met de nadruk op zelfsturendheid effectief bijdraagt aan het leerproces van studenten. Onderwijsmodules worden structureel geëvalueerd en wanneer nodig ook tussentijds. Studenten zien dat de opleiding op momenten ook bijstuurt als studenten te lang in onzekerheid blijven verkeren, zonder daarbij afbreuk te doen aan het gekozen didactisch concept.

Het panel ziet voordelen in de keuze van TP-HAN voor het HILL-concept. Dit concept draagt herkenbaar bij aan de ondernemende en praktijkgerichte ontwikkeling die studenten doormaken. Het panel herkent ook de dilemma's die deze werkwijze met zich meebrengt ten aanzien van de te verwachten zelfsturendheid van met name propedeusestudenten. Het panel vindt dat de opleiding daar alert op is en bijstuurt indien nodig.

Competentiegericht opleiding

Het onderwijsprogramma kent een logisch opbouw, dankzij de focus op de ontwikkeling van competenties. De beoogde leerresultaten (standaard 1) zijn vertaald in onderwijseenheden en onderverdeeld in drie niveaus: 'hoofdphasebekwaam', 'afstudeerbekwaam' en 'beroepsbekwaam' (Opleidingsstatuut 2017-2018). De niveaus lopen op in complexiteit van de opdracht en de situationele factoren enerzijds en de mate van zelfsturing anderzijds. De beroepstaken die studenten bijvoorbeeld uitvoeren in de propedeuse (hoofdphase bekwaam) zijn relatief eenvoudig van complexiteit (uitvoeren van een standaardproces met een relatief eenduidige vraagstelling) waarbij studenten regelmatig sturing van docenten ontvangen. Vervolgens nemen de complexiteit en de zelfsturing toe in jaar 2 en 3. In jaar vier tonen studenten in de praktijkverbetering aan zelfstandig en strategisch te kunnen handelen bij complexe vraagstellingen en risicofactoren van cliënten, groepen of opdrachtgevers.

Het panel vindt dat TP-HAN er goed in slaagt om een samenhangende leeromgeving te creëren die studenten goed in staat stelt om de benodigde competenties te ontwikkelen.

Uit de omschrijvingen van de onderwijseenheden komt de onderlinge samenhang naar voren in inhoud en competentie opbouw. In de eerste onderwijseenheid van de propedeuse komen onderwerpen naar voren als leiderschapsontwikkeling, die verder in het tweede jaar worden uitgediept in kennisvakken als sociale psychologie en cultuur en diversiteit. Ook komt de samenhang naar voren door het structureel in samenhang werken aan de vier beoogde leerresultaten: zowel in horizontale samenhang binnen de onderwijseenheden, als in verticale samenhang in de oplopende competentieniveaus.

Werkvormen

Het panel vindt dat het onderwijsprogramma van TP-HAN een goede variatie aan werkvormen bevat, passend bij het didactische concept. In het programma komen studenten in aanraking met trainingen, werkcolleges, hoorcolleges en themadagen.

De opleiding stuurt nadrukkelijk op kleinschaligheid. Er zijn twee deelteams van docenten die ieder de helft van een cohort begeleidt. Daardoor voelen studenten zich snel herkend. De nadruk ligt verder op zelfstandig werken aan beroepsopdrachten in kleine groepen. Studenten hebben hun eigen lokalen en door de opsplitsing van het docententeam over eigen docenten. Docenten coachen studenten in kleine groepen bij het uitvoeren van beroepsopdrachten. In jaar 3 nemen studenten deel aan supervisie en coaching. In jaar vier krijgen studenten in groepen van maximaal zes begeleiding bij hun praktijkverbeteringsopdracht.

Studenten zijn blij met de variatie in werkvormen en stellen vooral de kleinschaligheid van de opleiding op prijs. Door relatief veel te werken in kleine groepjes onder begeleiding van docenten, zijn de contacten intensief en is er veel aandacht voor individuele ontwikkeling. Tijdens intensieve periodes als de stageperiode in het derde jaar en het afstudeerjaar zijn de supervisie en coachingsbijeenkomsten belangrijk voor studenten. Het panel vindt de kleinschalige manier van het onderwijsprogramma een sterk punt van deze opleiding.

Instroom en leerroutes

Het panel stelt vast dat de opleiding haar instroom zorgvuldig heeft ingericht.

TP-HAN is een opleiding met een numerus fixus. Studenten met een geschikte vooropleiding (Mbo-4, Havo of VWO) melden zich aan voor een selectiedag, waarbij zij getest worden op capaciteiten, persoonlijkheid, motivatie, oriëntatie en beeldvorming. Bij de selectie neemt de opleiding de overgangscijfers van 4 Havo naar 5 Havo mee in de besluitvorming.

Het panel heeft met diverse studenten gesproken die iets extra's willen doen in hun vakgebied naast het reguliere programma. Het panel is positief dat de opleiding daarvoor de mogelijkheden biedt.

Studenten TP die extra uitgedaagd willen worden, kunnen deelnemen aan een Honourstraject van de HAN. Het traject duurt anderhalf jaar. Studenten van verschillende opleidingen (waaronder Voeding en Diëtetiek, Verpleegkunde, Fysiotherapie en Ergotherapie) werken aan verschillende opdrachten. Studenten die daaraan deelnemen moeten een selectietraject doorlopen en krijgen na het voltooien van het traject een certificaat.

Ook binnen het studentenbedrijf LevelUp kunnen studenten extra opdrachten uitvoeren en hun vaardigheden trainen. Het bedrijf wordt door een aantal studenten bestuurd en biedt studenten de mogelijkheid om opdrachten voor het bedrijfsleven uit te voeren. Het studentenbedrijf heeft negen opdrachtgevers. LevelUp werkt bijvoorbeeld bij een uitzendbureau aan een project in samenwerking met een arbeidsbureau en een sportschool om werkzoekenden werkfit te krijgen. De studenten die het panel gesproken heeft, zijn heel enthousiast over deelname aan LevelUp. De ruimte en de begeleiding die de opleiding hen daarvoor biedt, wordt zeer op prijs gesteld.

Begeleiding

Het panel heeft van studenten gehoord dat de opleiding hen goed begeleidt in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling tot beginnend toegepast psychologen. Tijdens de gehele opleiding hebben studenten een zelfde studieloopbaanbegeleider. Er zijn individuele en groepsbijeenkomsten voor studieloopbaanbegeleiding. De studieloopbaanbegeleiding richt zich op vraagstukken rond de studieloopbaan, studievaardigheden en professionele ontwikkeling,

Studenten vinden het prettig om gedurende hun gehele studieloopbaan begeleid te worden door eenzelfde studieloopbaanbegeleider. Zij vinden dat zij een goede band met hem of haar kunnen opbouwen. Studieloopbaanbegeleiders zijn daardoor ook goed in staat om studenten bij persoonlijke keuzes in hun studie te coachen. Het panel vindt de studentbegeleiding dan ook goed georganiseerd

Docenten

Het panel heeft kennisgemaakt met een enthousiast, kundig en zeer betrokken docententeam dat met elkaar in staat is om de opleiding te dragen en door te ontwikkelen. In totaal werken 28 docenten op de opleiding (21,1 fte), waarvan negentien docenten over de mastertitel beschikken. Twee docenten zijn gepromoveerd; een is bezig om te promoveren. De meeste docenten hebben een didactische aantekening; de anderen hebben kennis of ervaring met trainen. Het team kent twee teamleiders, voor ieder deelteam één. Verder zijn er per team vier beroepstaak coördinatoren aangesteld, dus in totaal twee per beroepstaak. Deze beroepstaak coördinatoren zijn 'eigenaar' van een beroepstaak, zorgen voor de onderlinge afstemming, evalueren de beroepstaak jaarlijks met studenten en docenten en stellen het onderwijsprogramma en toetsing bij, indien de evaluatie daar aanleiding toe geeft. Daarnaast is er een coördinator voor basiskennis, praktijkleren en afstuderen aangesteld. Het panel vindt het docententeam helder georganiseerd.

Studenten zijn tevreden over de inzet en de deskundigheid van docenten. Docenten zijn betrokken en goed in staat om studenten en in hun ontwikkeling te ondersteunen. Het panel onderschrijft deze waardering.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Het panel komt om een aantal redenen tot het oordeel goed. Allereerst is het helder geformuleerde en actuele toetsbeleid vertaald in een goed gevarieerd toetsprogramma. Verder is de aansluiting van de toetsen en afstudeerwerken op de toekomstige beroepspraktijk (validiteit) sterk geborgd doordat toetsmatrizen en beoordelingsformulieren in samenspraak met het werkveld, onderwijskundigen, studenten, alumni en toetscommissie zijn opgesteld. De betrouwbaarheid van de toetsen is gedegen geborgd door het organiseren van kalibreersessies en de toepassing van het vier ogenprincipe. De toetsing is transparant; studenten worden goed voorbereid op de toetsing. De toetsdeskundigheid van docenten is op orde. De examencommissie en toetscommissie vervullen een actieve rol bij de borging van de toetskwaliteit. Het eindniveau van de opleiding wordt mede geborgd door structureel een externe toezichthouder van een andere TP-opleiding een aantal afstudeersessies te laten bijwonen. Alles bij elkaar opgeteld acht het panel het systeem van toetsing van bovengemiddelde kwaliteit.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het panel stelt vast dat TP-HAN over een helder geformuleerd en actueel toetsbeleid beschikt. Ieder jaar beschrijft de opleiding TP-HAN in het document Toetsbeleid de uitgangspunten van beleid, hoe het toetsprogramma er uit ziet, de vormgeving van het afstudeerprogramma, de wijze van beoordeling en de kwaliteitsborging ervan. Bij kwaliteitsborging refereert de opleiding naar de uitgangspunten van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Het toetsbeleid geeft heldere richtlijnen voor de verdere invulling van de toetspraktijk.

Toetspraktijk

Toetsprogramma

Het toetsbeleid is vertaald in een divers toetsprogramma, dat alle beoogde leerresultaten afdekt. De voortgang van studenten wordt getoetst aan de hand van een mix van (summatieve) toetsvormen. Daarnaast kent de opleiding diverse momenten van formatieve toetsing in de vorm van feedback tijdens het onderwijs, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van beroepsproducten of bij het doorlopen van trainingen.

Wat betreft de summatieve toetsing hanteert de opleiding drie vormen van toetsing:

- Performance assessments, waarbij studenten beoordeeld worden op hun competentieontwikkeling die zij laten zien in een authentieke of gesimuleerde beroepssituatie. Meestal wordt daarbij een theoretische onderbouwing gevraagd;
- Beroepsproducten (schriftelijk), eveneens meestal voorzien van een theoretische onderbouwing;
- Kennistoetsen, met open vragen of meerkeuzevragen.

Alle studenten worden individueel beoordeeld. Het panel vindt dat het systeem van toetsing bijdraagt aan een betrouwbaar zicht op de individuele ontwikkeling van studenten.

Toetsvormen

Bij de ontwikkeling van toetsen en beoordelingscriteria zijn diverse partijen betrokken: werkvelddeskundigen, onderwijskundigen, beroepstaakcoördinatoren, een klankbord van alumni en studenten en uiteraard de toetscommissie en examencommissie (zie ook borging). Het panel vindt dat een sterk punt in de kwaliteit van toetsing. Het panel stelt vast dat alle beoogde leerresultaten worden afgetoetst. De toetsing sluit goed aan op de toekomstige beroepspraktijk.

Kennis wordt getoetst met kennistoetsen, maar ook bij beroepsproducten en bij interventies. De opleiding vraagt daarbij expliciet naar de theoretische verantwoording, om te toetsen in hoeverre de opgedane kennis in de praktijk wordt toegepast. Kennistoetsen met meerkeuzevragen worden geconstrueerd op basis van een database. Bij een kennistoets met open vragen formuleren inhoudsdeskundigen vragen op basis van een selectie van inhoudelijke thema's. Voor alle toetsen zijn toetsmatrijzen opgesteld.

Het panel vindt dat de toetsing van kennis zorgvuldig plaats vindt. De kwaliteit van de kennistoetsen is op orde. Positief is dat de opleiding kennis op verschillende manieren toetst en daarbij ook de relatie tussen theorie en praktijk betreft.

De toetsing van vaardigheden zijn gekoppeld aan de beroepstaken: coaching wordt getoetst met een performance assessment, waarin een coachgesprek wordt beoordeeld. De module preventie en interventieontwerp wordt getoetst met een beroepsproduct (adviesrapport).

Voor de performance assessments en de beroepsproducten zijn beoordelingsformulieren beschikbaar met beoordelingscriteria. Deze worden aangepast, als dat nodig is. Het panel is positief over de formulering van de beoordelingscriteria.

De criteria worden gescoord op een vierpuntsschaal, waarbij een cesuur is bepaald. Het eindcijfer van de toets wordt bepaald door de examinerator, die vanuit zijn expertrol een afweging maakt. Er is één examinerator betrokken bij de beoordeling van assessments. Deze examinerator is geen studentbegeleider van de te beoordelen studenten. Ook behoort de examinerator niet tot het eigen docententeam van de student, maar tot het docententeam dat de andere helft van het cohort bedient. Van tevoren vinden intensieve kalibreersessies plaats met alle betrokken examineratoren, om tot een eenduidige interpretatie van de beoordelingscriteria te komen. Alle assessments worden opgenomen. Bij twijfel beoordeelt een tweede examinerator mee. Het panel heeft een deel van een kalibreersessie bijgewoond en was onder de indruk van de zorgvuldigheid waarmee de beoordelingscriteria werden besproken. Het panel vindt verder dat de opleiding een betrouwbare en werkbaar systeem van beoordeling hanteert.

Studenten vinden dat de toetsing over het algemeen goed aansluit op de inhoud van de vakken. Zij voelen zich goed geïnformeerd over wat er van hen verwacht wordt. Vooraf hebben studenten inzicht in de beoordelingsformulieren. Ook de feedback van docenten en motivatie van de beoordeling is voor studenten helder.

Het panel vindt de toetspraktijk van TP-HAN transparant vormgegeven.

Afstuderen

De laatste twee jaar van de opleiding tonen studenten met vier toetsen aan over de beoogde leerresultaten te beschikken.

Toets	Toetsvorm	Eindkwalificatie
Performance met theoretische onderbouwing jaar 3	Twee onderdelen (ieder apart beoordeeld): 1. Video-opname van beroepshandelen tijdens praktijkjaar door student ingediend 2. Theoretische onderbouwing bij handelen (niet alleen tijdens video-opname)	2
Profileringspresentatie jaar 3	Mondelinge studentpresentatie	4
Praktijkverbetering jaar 4	Twee schriftelijke producten tezamen beoordeeld: 1. Innovatief beroepsproduct met implementatieplan 2. Onderzoeksverslag ter verantwoording van beroepsproduct	3
KBS (Kritische beroepssituatie) jaar 4	Schriftelijk plan van aanpak gevolgd door performance assessment (PA): een gesprek met een cliënt (acteur) in gesimuleerde setting en reflectie na afloop op gesprek.	1, 2 en 4

Met de performance assessment en de theoretische onderbouwing in jaar 3 laten studenten tijdens de stage zien in een authentieke beroepssituatie gedrag te kunnen beïnvloeden en de wijze van beïnvloeding te kunnen onderbouwen.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde beoordelingsformulieren. Bij de beoordeling van de praktijkverbetering en de KBS zijn twee examinatoren betrokken. Bij de beoordeling van het performance assessment geeft de externe praktijkstagebegeleider advies en bij de beoordeling van de profileringspresentatie is één examinator betrokken. Er vinden regelmatig verplichte kallibratiesessies plaats om tot een eenduidige beoordeling te komen. Het panel vindt dat de opleiding een zorgvuldig afstudeerproces heeft ontworpen, waarin alle beoogde leerresultaten goed worden afgetoetst.

Kwaliteitsborging

Bij de kwaliteitsborging van de toetsing zijn docenten/examinatoren, toetscommissie en examencommissie betrokken. Op het moment van visitatie beschikten twee docenten over een BKE-certificaat. In overleg met het HAN-lectoraat Opleiden en beoordelen en met goedkeuring van de examencommissie is afgesproken om alle overige docenten en examinatoren een verkort BKE-traject te laten doorlopen. Dit traject is voor het einde van 2018 voltooid. Besloten is voor deze alternatieve route vanwege de al aanwezige testdeskundigheid waarover docenten gelet op hun psychologie achtergrond al over beschikken. Bovendien hebben alle docenten/examinatoren in 2017 een training Performances assessments afnemen en beoordelen van het CITO gevolgd. Het panel acht met deze werkwijze de toets- en beoordelingsdeskundigheid van docenten/examinatoren voldoende geborgd.

In het landelijk overleg van opleidingen toegepaste psychologie is afgesproken dat een collega van een andere opleiding gedurende drie jaar als extern toezichthouder functioneert. Bij TP-HAN

gaat het om een vertegenwoordiger van Fontys die als extern toezichthouder betrokken is bij de praktijkverbetering en de KBS. De extern toezichthouder woont jaarlijks een aantal afstudeersessies bij en geeft daarover advies aan de examencommissie. Het panel vindt de kwaliteit van het afstudeerniveau met inbreng van een extern toezichthouder vanuit een andere opleiding goed geborgd.

De toetscommissie bestaat bij voorkeur uit de teamleider met toetsing in portefeuille en per team minimaal één docent met toetsexpertise en een onderwijskundige. Het panel ziet dat de toetscommissie actief betrokken is bij de borging van de toetskwaliteit. De toetscommissie geeft onder meer feedback bij de constructie en aanpassing van toetsvormen en beoordelingscriteria, en geeft over kalibreersessies en professionaliseringstrajecten voor performance assessments.

De examencommissie is actief voor alle opleidingen die tot het instituut IVPS behoren. Het panel ziet dat de examencommissie goed betrokken is bij de kwaliteitsborging. De examencommissie houdt zich onder meer bezig met de benoeming van examinatoren en het procedureel checken van de eindwerken en de kwaliteit van de kalibreersessies. De commissie heeft regelmatig contact met het management en met de toetscommissie. Ook neemt de commissie kennis van de bevindingen van de extern toezichthouder bij afstudeersessies. De commissie bespreekt met het management eventuele verbeteringen die hieruit voortvloeien. Zo is op aangeven van de extern toezichthouder het afstudeerprogramma aangepast en wordt eindkwalificatie 2 (beïnvloeden van gedrag) sinds het studiejaar 2017-2018 ook in het derde jaar afgetoetst.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Het panel heeft een steekproef van vijftien voorstellen voor praktijkverbeteringen bestudeerd en daarnaast een aantal assessments en hun beoordelingen bekeken. Het panel is positief over de gespreksvaardigheden waarover afstuderende studenten aantoonbaar beschikken. De voorstellen tot praktijkverbeteringen ogen gedegen en voldoen alle aan het hbo-bachelorniveau. Wel ziet het panel nog mogelijkheden voor doorontwikkeling, met name wat betreft de methodologische verantwoording en de kritische reflectie op gehanteerde methoden en technieken. Het werkveld is positief over de vaardigheden en de proactieve houding van afgestudeerde TP'ers van de HAN. Alumni kunnen goed hun weg vinden op de arbeidsmarkt.

Onderbouwing

Kwaliteit gerealiseerde leerresultaten

Uit de steekproef aan eindwerken en assessments die het panel heeft bestudeerd, blijkt dat afgestudeerden aan TP-HAN voldoende aantonen de beoogde leerresultaten te beheersen. Dat doen zij op verschillende momenten in jaar 3 en jaar 4. Het panel heeft van alle eindwerken de voldoende beoordeling kunnen onderschrijven.

Op basis van der performance assessments stelt het panel vast dat afgestudeerden over een stevige set gespreksvaardigheden beschikken. De praktijkverbetervoorstellen die studenten ontwikkelen in jaar 4 ogen gedegen en voldoen aan het hbo-bachelorniveau. Studenten studeren af op onderwerpen als werving en selectie, vitaliteit, nazorg bij studiestress, training, houvast bij reflectie en onderwerpen gerelateerd aan organisatieveranderingen. De gekozen onderwerpen zijn relevant voor het werkveld en passen bij de toekomstige beroepspraktijk. De methodologische verantwoording is verschillend uitgewerkt, in een aantal gevallen uitgebreider en doordachter dan in andere gevallen. Het panel ziet dan ook ruimte om afstuderenden de gekozen onderzoeksmethodologie kritischer te laten benaderen dan nu het geval is. Zo zou een afstuderende zich bijvoorbeeld kunnen afvragen of een statistische analyse van een beperkt aantal interviewgegevens bij een beperkt aantal respondenten een zinvolle aanpak is. De omvang van het bronnengebruik varieert per eindwerk en verdient over het algemeen meer aandacht.

Het panel zou verder graag meer kritische reflectie willen zien op de gehanteerde methode om tot een praktijkverbetering te komen: de voor- en nadelen van verschillende methoden en technieken en onderbouwing van de keuze van de gehanteerde methode. Nu lijken studenten vaak al vrij snel voor een specifiek type interventie te kiezen zonder eerst breed mogelijkheden te onderzoeken en vergelijken en daar vooraf en/of achteraf op te reflecteren.

Er is ruimte voor meer creativiteit en innovatie in de praktijkverbeteringen. De toepassingen en aanbevelingen blijven vaak wat binnen de 'gebaande paden' en ook hierbij wordt minder doorgedacht over alternatieven en mogelijkheden. Daarbij realiseert het panel zich dat het eindwerken heeft bestudeerd van studenten, die nog niet het nieuwe curriculum hebben gevolgd. Mogelijk laten studenten die wel het nieuwe curriculum hebben gevolgd meer creativiteit en innovatie bij hun afstudeerwerken zien. Het nieuwe curriculum legt immers meer de nadruk op zelfsturing en eigen onderzoek. Ook hierin ziet het panel echter nog mogelijkheid voor inhoudelijke verdieping en verbreding omdat de focus op zelfsturing en eigen onderzoek in de opleiding vooral gericht is op de eigen professionaliteit en aanpak, zoals beschreven bij standaard 2.

Kwaliteit afgestudeerden

Het werkveld is enthousiast over de praktijkvaardigheden van studenten en afgestudeerden. Afgestudeerden van de TP-HAN beschikken over goede praktijkvaardigheden en kunnen snel hun weg vinden in het werkveld. Daarin vallen deze afgestudeerden in positieve zin op ten opzichte van afgestudeerden uit andere studierichtingen. De werkgelegenheid voor alumni groeit. Een aantal afgestudeerden vindt werk bij het afstudeerbedrijf, waar de afgestudeerde zijn eindopdracht hebben vervuld.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	voldoende
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	goed
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	voldoende

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het visitatiepanel heeft met veel plezier kennisgemaakt met de bestaande voltijds hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Het panel heeft vooral veel waardering voor het onderscheidende onderwijsprogramma en het systeem van toetsing. Op basis van de NVAO-beslisregels beoordeelt het panel de kwaliteit van deze opleiding Toegepaste Psychologie als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Ontwikkel de gekozen profilering verder door in samenwerking met lectoraat en werkveld en overweeg verbreding en/of verdieping van het vakgebied richting HR of richting bijvoorbeeld talentontwikkeling;

Standaard 2

- Indien gekozen wordt voor verbreding van het vakgebied, pas daar dan de vakliteratuur op aan;
- Overweeg bij het ontwikkelen van reflectieve vaardigheden ook studenten te leren reflecteren over hun professioneel handelen: de inhoud van het vak, hun rol als beroepsbeoefenaar en de gekozen methodieken en technieken;

Standaard 4

- Besteed wat meer aandacht aan de methodologische verantwoording van de gehanteerde onderzoeksmethoden, bijvoorbeeld door afstuderenden zich expliciet te laten afvragen of het toepassen van een specifieke methode bijdraagt aan een valide beantwoording van de onderzoeksvraag;
- Laat studenten in de eindwerken meer reflecteren op de inhoud van de praktijkverbetervoorstellen;
- Stimuleer studenten om creatieve en innovatieve werkwijzen te ontwikkelen.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Tijd	Onderdeel / Thema	Inhoud en doel (gericht op de visitatieopdracht)	Vorm	Ref. NVAO	Deelnemers vanuit de opleiding (naam en functie/rol)
08.30 – 08.40	Ontvangst panel	Het panel wordt van harte welkom geheten en succes toegewenst met hun opdracht	Welkomstwoord	nvt	Opleidingsmanagement Drs. Wouter van der Leeuw, Instituutsdirecteur, Instituut Vaktherapeutische en Psychologische Studies (IVPS) Drs. Sasja de Vries, Teamleider Toegepaste Psychologie (TP) Drs. Marga Bruijnis, Teamleider Toegepaste Psychologie (TP)
08.45 – 09.30	‘Waar staat TP HAN voor?’	Introductie op de opleiding vanuit het studentperspectief (student journey) en de driehoek: onderwijs, onderzoek en werkveld. Het panel krijgt nader inzicht in de visie op het beroep, de gemaakte keuzes, de visie op leren & professionele groei	Pitches met gelegenheid tot het stellen van vragen: Pitch Teamleiders: 5 min Pitch Coördinator praktijkbureau: 5 min Pitch Student, werkgever en bedrijfsdocent: 10 min Pitch Alumnus: 5 min Aan het einde van alle pitches: Panel gelegenheid tot het stellen van vragen: 20 minuten	St. 1-4	Pitch 1: Drs. Sasja de Vries, Teamleider Drs. Marga Bruijnis, Teamleider Pitch 2: Dr. Yvonne Heerkens, Lector Arbeid & Gezondheid BA. Kocky van der Eerden, Coördinator Praktijkbureau Pitch 3: Mr. Annemiek Boers, Hoofd Personeelszaken VolkerWessels Bouwmaterieel BSc. Serena van Verseveld, medewerker Personeelszaken VolkerWessels Bouwmaterieel Drs. Livia Brouwers, Hoofddocent, Bedrijfsdocent Pitch 4: BSc. Jaap van Helvoort, Prestatiecoach, Talentenacademie
09.30 – 10.45	Materiaalbestudering	Het panel verdiept zich in de gepresenteerde opleidingsdocumenten en studentproducten	Documentstudie	St. 1-4	Latifa Kajuj Derdejaars student

10.45 – 11.35	De TP onderwijsleer omgeving	Het panel maakt 'live' kennis met de onderwijsleeromgeving tbv de beoordeling van de kwaliteit van de leeromgeving en toetsing	<p>De panelleden kiezen 2 van de 4 showcases van onderwijs óf de panelleden verdelen zich over 4 showcases:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychologische begeleiding en coaching (jaar 1 semester 1)*: Beoordelen én beïnvloeden van gedrag - Assessment & Talentontwikkeling (jaar 2 semester 1)**: Kalibreren doen we zo! <p>(Onder de tabel staat nadere toelichting op de showcases)</p> <p>Duur van elke showcase: 40 minuten Gelegenheid tot het stellen van vragen: 10 minuten per showcase</p>	St. 2,3	<p>Showcase 1: 15 tweedejaars studenten</p> <p>Dr. Joyce Kootker, Beroepstaakcoördinator Psychologische begeleiding en coaching, docent</p> <p>Drs. Rian van Son, Beroepstaakcoördinator Psychologische begeleiding en coaching, docent</p> <p>Showcase2: Drs. Iris Hulskorte, Beroepstaakcoördinator Assessment & Talentontwikkeling, examinator</p> <p>Drs. Dinet Poortman, Beroepstaakcoördinator Assessment & Talentontwikkeling, examinator</p> <p>BSc. Shani Mooijman, examinator</p> <p>BSc. Judith Ritsema, examinator</p> <p>Drs. Miron de Groot, examinator</p>
11.45- 12.45	Het eindniveau van de TP-student	De opleiding stelt het panel in de gelegenheid om met stakeholders in gesprek te gaan over het gerealiseerde eindniveau van de studenten en de wijze waarop het eindniveau wordt vastgesteld Tbv de beoordeling van het eindniveau.	Vraaggesprek en dialoog	St. 3, 4	<p>Dr. Josephine Engels, Lector Arbeid & Gezondheid</p> <p>Hans Oosting, algemeen directeur CIR Revalidatie</p> <p>Ingrid Schuerink, Senior Trainer REA College</p> <p>bc. Dennis de Man, Coördinator Selectieadviseurs, Nationale Politie</p> <p>BSc. Cees van Rooden, Selectieadviseur, Nationale Politie Alumnus</p> <p>BSc. Marten van Toor, World Class Manufacturing</p>

					<p>Facilitator, Gyproc Belgium, alumnus</p> <p>BSc. Sven Derksen, Student Work, Organisational and Personnel Psychology, Rijksuniversiteit Groningen, Alumnus</p> <p>Drs. Nique van Overbeek, Hoofddocent Praktijkgericht onderzoek, Coördinator Praktijkverbeteren</p> <p>Drs. Liesbeth Stalenhoef, Coördinator Praktijkleren</p>
12.45- 13.00	Time out	Korte evaluatie van de dag tot nu toe met als doel na te gaan of de wederzijdse verwachtingen op elkaar aansluiten plus evt. vervolgacties	Dialogo		<p>Panel en MT: Drs. Wouter van der Leeuw, Instituutsdirecteur, Instituut Vaktherapeutische en Psychologische Studies (IVPS)</p> <p>Drs. Sasja de Vries, Teamleider</p> <p>Drs. Marga Bruijnis, Teamleider</p>
13.00 – 13.45					
13.45 – 14.25	Eigenaarschap van kwaliteit	De opleiding presenteert de wijze waarop de onderwijskwaliteit wordt bewaakt, getoetst en doorontwikkeld Tbv de beoordeling van kwaliteit van de standaarden	Vraaggesprek en dialoog	St. 1-4	<p>Drs. Marije van de Bos, Beroepstaakcoördinator Preventie en Interventie ontwerp</p> <p>Drs. Maaike Swinkels Coördinator Praktijkleren</p> <p>Drs. Pieter van Leeuwen, Voorzitter Examencommissie</p> <p>Drs. Marc Damen, lid Examencommissie</p> <p>Drs. Miron de Groot, Senior Studieloopbaanbegeleid er</p> <p>Drs. Sasja de Vries,</p>

					<p>Voorzitter Toetscommissie, Voorzitter Curriculumcommissie</p> <p>Dr. Pieter van der Kruis, Voorzitter Opleidingscommissie</p> <p>Niels Kuulkers, Studentlid Opleidingscommissie</p>
14.35 – 15.05	Studentronde	De opleiding stelt het panel in de gelegenheid om met studenten in gesprek te gaan over de opleiding	Vraaggesprek	St. 1-4	<p>Hans Koedijker, eerstejaars student, Curriculum nieuwe stijl</p> <p>Cansu Duran, tweedejaars student, Curriculum nieuwe stijl</p> <p>Anouk Verburg, tweedejaars student, Curriculum nieuwe stijl</p> <p>Julius Nieuwenhuysen, tweedejaars student, Curriculum nieuwe stijl</p> <p>Natascha Helmantel, derdejaars student, Curriculum nieuwe stijl</p> <p>Hu-Nan de Frel, derdejaars student, Curriculum nieuwe stijl</p> <p>Sil Birim, vierdejaars student, Curriculum oude stijl</p> <p>Kadi Peters, vierdejaars student, Curriculum oude stijl</p> <p>Shona van Kesteren, vierdejaars student, Curriculum oude stijl</p>
15.05-15.30	Vrije ruimte	De opleiding stelt het panel in de gelegenheid om extra gesprekken te voeren en/of documenten te bestuderen	ntb		
15.30 – 16.30	Beoordelingsoverleg	Het panel beraad zich over het resultaat van de opleidingsbeoordeling	Intern beraad door het panel	St. 1-4	

16.30 – 16.45	Terugkoppeling	Het panel geeft de uitslag van haar oordeel terug aan de opleiding	Presentatie van het panel	St. 1-4	
17.00 – 17.35	Ontwikkelgesprek	De opleiding en haar stakeholders gaan met de panelleden en de panelsecretaris in gesprek over het thema: sturen versus loslaten *** (onder de tabel staat nadere toelichting op het thema)	Interactieve brainstormsessie geleid door een student en een docent	nvt	-
17.45	Afsluiting	De bezoekdag wordt afgesloten	Dankwoord aan het panel	nvt	

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie-rapport Toegepaste Psychologie

Bijlagen bij ZER:

- TP Landelijk Opleidingsprofiel
- OS OER en studiegids Toegepaste Psychologie 2016-2017
- OS OER en studiegids Toegepaste Psychologie 2017-2018
- Overzicht van docenten
- Handleidingen afstudeerprogramma
- Handleiding praktijkleren 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018
- Studenthandleiding Supervisie 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018
- Handleiding praktijkverbetering 2016-2017, 2017-2018
- Afstudeertraject jaar 4 in fases
- Opzet onderwijs en begeleiding
- Informatie Kritische beroepssituatie KBS
- Toetsbeleid TP
- Procedures toetsing en beoordeling studenthandleiding 2017-2018
- Informatie over toetsing voor studenten Overzicht afgestudeerden TP 2016-2018
- Leeswijzer overzicht afgestudeerden TP 2016-2018
- Overzicht afgestudeerden TP 2016-2018
- Literatuurlijsten

Documenten ter inzage, (naast aantal van hierboven genoemde documenten ook::

- Kern van TP 2020
- Factsheet NSE
- Visie praktijkgericht onderzoek TP
- Toetsprogramma en toetsmateriaal inclusief toetsmatrijzen
- Jaarverslag examencommissie
- Notulen toetscommissie en opleidingscommissie
- Notulen BTC overleg
- Selectie studieboeken en onderwijsmateriaal
- De waarde van werk: werken in verandering Continueringaanvraag Lectoraat Arbeid en Gezondheid 5^e termijn 2019-2022